

Innhold

Innledning	11
<i>Kapittel 1</i>	
Kime til et moderne Iran (ca. 1890–1914)	19
Økonomiske problemer, korrupsjon og vanstyre i Qajar-dynastiet...	20
Begynnende folkelig motstand	24
Den konstitusjonelle revolusjonen 1905–1906	27
Kampen om framtiden.....	32
Arven	36
<i>Kapittel 2</i>	
Krigerkongen og verdenskrigene (1914–1941)	39
Irans strategiske betydning i vekst.....	40
Første verdenskrig.....	41
Splittet statsledelse.....	43
Krigens etterspill	45
Reza Khans vei til makten	46
Iran à la sjah Reza Pahlavi	50
Sjah Rezas undergang	56
<i>Kapittel 3</i>	
Et demokratisk mellomspill (1941–1953)	61
Politisk mangfold.....	62
Uro i nord.....	63
Nasjonalfronten og Mohammad Mosaddeq	66
Oljestreik i Abadan	67
Nasjonalisering av Irans olje	70
Oljekrise.....	72
Snuoperasjon.....	75
Operasjon Ajax.....	76
Sviktende hell	79
Etterspill	80

<i>Kapittel 4</i>	
Modernisering og megalomani (1953–1977)	85
En ny start	87
Hvit revolusjon	89
Sjaken og presteskapet	91
Et opposisjonssymbol blir født	93
Konsolidering av kongelig makt	96
Økonomisk oppsving, industrialisering og modernisering	98
En militær stormakt	101
Et annet Iran	102
Problemene tårner seg opp	104
 <i>Kapittel 5</i>	
Revolusjon (1978–1979)	109
Opposisjonen bryter overflaten	110
Et religiøst alternativ til monarkiet?	111
Den revolusjonære bevegelsens ansikt	112
I krig med sitt eget folk	114
Siste krampetrekninger	116
Et feilslått forsøk på knebling	117
«Shah Raft»	118
Irans to regjeringer	119
En islamsk republikk blir til	122
Khomeinis institusjoner	123
«Guds hevn»	125
En ny tid for Irans kvinner	126
Gisseldrama i den amerikanske ambassaden	128
Et nytt system	130
 <i>Kapittel 6</i>	
En republikk født i krig (1980–1989)	135
Republikkens første president	136
Maktkamp	137
Ingen plass til motstand	139
Islamsk kulturrevolusjon	141
Saddams invasjon	143
Den islamske republikken slår tilbake	145
Eksport av revolusjonen	147
Internasjonale reaksjoner	148
Libanon	150
Iran–Contras-affæren	152
Byenes og tankskipenes krig	153
Utmattelse	154

Våpenhvile og massakre	156
Indre og ytre krig i synergi	158

Kapittel 7

Gjenoppbygging og reformer (1989–2005)	161
Fatwaen mot Rushdie – Khomeinis avskjedshilsen.....	163
Maktoverføring.....	164
Gjenoppbygging.....	165
Flere gisler og flere amerikanske skuffelser	168
Internasjonale forskyvninger og økonomiske sanksjoner	169
Khatami og reformbevegelsen	171
En blomstrende offentlighet.....	175
Iransk film erobrer verden	175
Dialog mellom sivilisasjoner	177
11. september 2001.....	179
Forspilte sjanser	180
Haukene slår tilbake.....	181
Strupetak på reformbevegelsen	183

Kapittel 8

Kampen for framtiden (tiden etter 2005)	187
«De siste skal bli de første.».....	188
Konflikt om Irans atomprogram.....	189
Utvidede sanksjoner.....	192
Den grønne bevegelsen	194
En styrket revolusjonsgarde	197
Harde kår for etniske, religiøse og seksuelle minoriteter	198
En lilla bevegelse.....	200
Atomavtale.....	201
«De fattiges opprør»	203
JCPOA i limbo.....	204
Regional rivalisering og oppmyking	206
Mot et nytt veiskille? Endringer og bestandighet i Irans politikk og samfunn.....	208
Ordforklaringer	214
Referanser	218
Stikkord	235